Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 149 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЛИПНЯ ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 5, 1978 No. 149. VOL. LXXXV.

ЗСА затурбовані акцією Москви проти двох американських кореспондентів

Вашінгтон. — Речники Білого Дому заявили в кінці минулого тижня, що Адміністрація президента Картера з великою затурбованістю слідкує за совєтською акцією проти двох американських кореспондентів — Креґа Вітнія з „Ню Йорк Таймсу" і Герольда Пайпера з „Балтімор Сан", обвинувачених в „наклепі" на Державний Комітет совєтської телевізії і радіо при переданні інформації з Тбілісі, столиці Грузинської ССР про процес над двома грузинськими членами Гельсінкських Груп. У Вашінгтоні вважають, що справа двох кореспондентів може некорисно вплинути на загальну американсько-совєтську співпрацю, тим більше що покликання до судової відповідальности закордонних кореспондентів створює перший, але дуже небезпечний прецедент, який совєтські чинники можуть поширити на інших західніх журналістів, які передають інформації для своїх газет за кордон. Стурбованість ще збільшила „Правда" орган ЦК КПСС та інші совєтські газети, які надрукували інформацію совєтського агентства ТАСС, у якому уже, ще перед судовою розправою, стверджується, що обидва американські кореспонденти винні за поширення наклепів на совєтські державні установи. Стаття в „Правді" і в 10-ох інших совєтських газетах, появилася 5 днів перед заповідженою на 5-го липня розправою. Речник уряду ЗСА відмітив, що американська турбота сягає так далеко, що державний секретар Сайрус Венс буде про цю справ говорити з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком 12-го липня в Женеві, де вони зустрінуться, щоб усунути останні перешкоди для підписання договору про скорочення стратегічної зброї. В п'ятницю 30-го червня, стало відомо, що Державний департамент веде переговори в справі кореспондентів. Говориться навіть про відплатні акції проти совєтських кореспондентів, які в ЗСА користуються необмеженою свободою і ніхто не перевіряє їхніх звідомлень пересиланих до совєтської преси і тимбільше не має на думці притягати їх до судової відповідальности за численні інформації, які не віддзеркалюють правдивого стану в цій країні. Панує загальне переконання, що справа двох американських кореспондентів була вирішена Політбюром, щоб знеохотити інших закордонних журналістів вдержувати контакти з дисидентами і їхніми родинами. Годдінг Картер, речник Державного департаменту, відповідаючи на запитання заявив, що уряд ЗСА намагається забезпечити працю своїх журналістів в Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах, щоб вони могли вільно виконувати свою функцію. Він додав, що Сайрус Венс й інші стоять в тісному зв'язку з совєтською амбасадою у Вашінгтоні і персонально з амбасадором Анатолієм Добриніним, щоб якнайскоріше полагодити цю справу. Крім того, редактор „Ню Йорк Таймсу" Гендрік Смит і Джеймс Рестон, колюмніст, особисто зустрічалися з Добриніним та пропонували відложення дати суду, щоб корпорація „НІТ" могла вислати свого адвоката до Москви, або анулювати цілу справу. Добринін і Валентин Каменєв, пресовий дорадник амбасади, відкинули таку можливість, щоб взагалі аналізувати рішення суду, бо докази проти Вітнія і Пайпера мовляв є „дуже наглядними".

Становище до цієї справи зайняла також Пресова Спілка під час своєї конвенції в Детройті, яка переслала на адресу Ради Міністрів СССР і совєтської амбасади у Вашінгтоні протестного листа.

Втікач демаскує совєтських аґентів

Женева, Швайцарія. — Пресові агентства інформують, що минулого тижня здезертирував з совєтської державної служби Владімір Резун, дипломат, який тимчасово був затруднений в Міжнародній Робітничій Організації, одній з агенцій Організації Об'єднаних Націй в Швайцарії. Він, його дружина і двоє дітей, як пізніше виявилося, одержали політичний азиль у Великій Британії, де вони тепер перебувають. Резун виявив багато агентів КҐБ, які тепер працюють в інституціях ОН по цілому світі, а в першу чергу у Швайцарії. Між здемаскованими знаходиться Валентин Букреєв, який був високим урядовцем Міжнародної Робітничої Організації і від якогось часу не з'явився на роботу, бо правдоподібно вихав заздалегідь до Москви, довідавшись про втечу Резуна. Німецька газета „Більд Цайтунг" стверджує, що Резун виявив також іншого агента, якого КГБ проснуло на працю в агенціях ОН, а саме Владіміра Лобачева, який також ненадійно виїхав до Москви, мовляв, з місією шукати нових перекладачів для агенцій ОН. Резун також заявив, що совєтський агент на ім'я Гелі Дніпровскі був передбачений на шефа персоналу бюра ОН в Женеві, а Сергей Іванко, дотеперішній шеф персоналу, якого плянували перенести на роботу в Ню Йорку, був також агентом КҐБ.

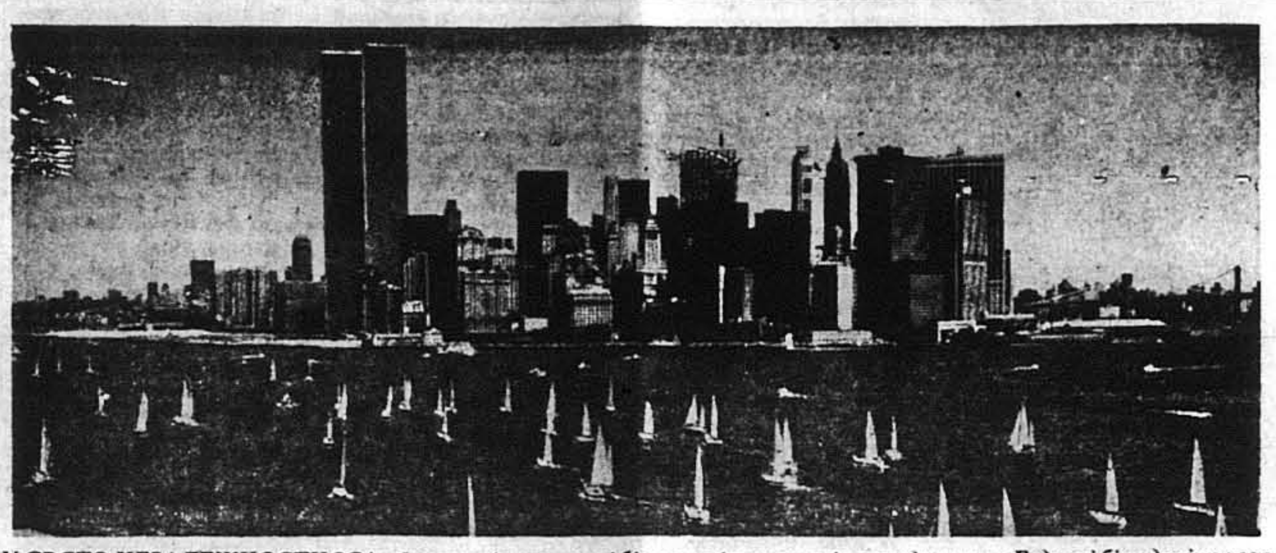
192 студенти зголосилися на літні курси україністики в Гарварді

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — На цьогорічні курси україністики Гарвардської Літньої Школи внесло подання на прийняття 192 студентів. Не було можливо полагодити всіх зголошень позитивно, бо в Гарварді є зобов'язуючі правила, які точно подають умови прийняття студента до цього університету, навіть як ідеться про Літню Школу, і ці правила треба респектувати та придержувати їх.

Також було 37 телефонічних зголошень до адміністрації школи, часто довгих, хоч це були в більшості телефони з далекої віддалі. Їх на жаль, не можна було полагодити задовольняючо, бо для вступу до Гарварду потрібне було виповнення відповідної аплікації та внесення її у визначеному часі.

Також число аплікацій на прийняття прийшло запізно, по т. з „дедлайн"-і. Це дуже комплікувало працю адміністрації. Літні Курси україністики є інтегральною, повновартісною частиною літньої програми Гарвардського університету, вони є кредитовані, кожний студент мусить скласти кінцевий іспит. Легковажити встановлених приписів не можна.

Цього року, ФКУ і чинники Українського Наукового Інституту Гарвардського університету вже в лютому подали вичерпні інформації про заплановану Літню Школу Україністики. Було досить часу, щоб полагодити процедуру вписуна на курси в Гарварді, в приписаному часі. Тому, ввічливо проситься в настуттпному році діяти швидше, краще і згідно з вимогами університету.

У СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА: *Фльотилія менших і більших вітрильників, парадуючи по Гудсоні біля долішнього Менгеттену, започаткувала пребагаті різноманітною програмою святкування Дня Незалежности Америки 4-го липня 1978 в Ню Йорку.*

СЕНАТ ЗАКЛИКАЄ ЗІРВАТИ ЗВ'ЯЗКИ З КУБОЮ, ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ПРОТИВИТЬСЯ

Вашінгтон. — Минулої середи, 28-го червня, Сенат 53-ма голосами проти 29-ох схвалив резолюцію, якою закликає уряд президента Джіммі Картера зірвати всі існуючі зв'язки з комуністичною Кубою, з уваги на військове втручання Гавани в справи африканських країн.

Резолюцію, яка повідомлення Білий Дім про наставлення в Сенаті, але не має зобов'язуючого характеру, запропонував республіканський сенатор Дюві Бартлетт із Оклагоми. Він заявив кореспондентам, що Куба, заохочена Совєтським Союзом, продовжує свою агресивну діяльність на Африканському континенті і тому ЗСА повинні зірвати всі існуючі зв'язки з режимом Фіделя Кастра.

Сенат закликає уряд президента Картера поробити такі заходи: закрити американське „бюро інтересів" у Гавані, яке входить в склад швайцарської амбасади, як теж закрити подібне кубинське бюро у Вашінґтоні; припинити надавання будьяких дозволів американським фірмам на торгівлю з Кубою чи на експорт продуктів до тієї комуністичної країни, відкликати всі дотеперішні домовлення щодо майбутньої „нормалізації" відносин з Гаваною і відкласти всі інші пляни щодо встановлення дипломатичних, торговельних чи інших зв'язків; узалежнити дальші відносини з Гаваною від вітягнення кубинських військових частин з Африки.

День після схвалення цієї резолюції Сенатом, речник Державного департаменту скритикував резолюцію, заявляючи, що вона не вийде на користь ЗСА. Американське „бюро інтересів" у Гавані вже спричинилося до того, що режим Фіделя Кастра звільнив 3-ох американських політичних в'язнів, а тепер проходять переговори, щодо звільнення додаткових 4-ох американців, які сидять в кубинських в'язницях нібито за „політичні провини". Крім того, зґадане бюро мало успіх щодо репатріації великої кількости американських громадян і їхніх родин і тепер ведуться переговори відносно репатріації додаткових 500 осіб. Якщо уряд ЗСА закрив би це „бюро інтересів" у Гавані, то ці пляни навряд чи можна було б довести до успішного кінця — твердить Державний департамент.

Популярність президента Картера дуже зменшилася

Ню Йорк. — Останнє публічне опитування, що його в кінці червня перевели спільно газета „Ню Йорк Таймс" і телевізійна сітка „Сі-Бі-Ес", виявило, що тільки 38 відсотків із запитаних вважало, що президент Джіммі Картер задовільно виконує свої обов'язки, 41 відсоток негативно оцінили діяльність Президента, а решта не були певні щодо своєї відповіді.

Опитування виявило, що президент Картер одержав нижчі „оцінки" по 17-ох місяцях служби, ніж п'ять його попередників на тому пості за такий самий період часу. Ще в квітні ц. р. 46 відсотків із запитаних позитивно оцінювало його діяльність, а 37 відсотків критикувало його за незадовільне виконання обов'язків.

Запитані особи найбільше нарікали на те, що президент Картер досі не довів до поважного зменшення в податках чи реформи податкової системи, як прибо вважали, що замало зроблено на відтинку поборювання інфляції.

Щодо закордонних справ, то невдоволення викликали нові договори з Панамою щодо передання контролі над панамським каналом у руки панамського уряду, як теж політика Білого Дому відносно Совєтського Союзу та Близького Сходу.

Опитування виявило, що 78 відсотків із запитаних бажають нового договору, із СССР щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), але 64 відсотки переконані, що Москва того договору не додержуватиметься. У той же час 48 відсотків вважали, що Америка повинна перервати переговори щодо САЛТ аж поки Москва не припинить військового втручання в африканських країнах, а 33 відсотки не погоджувалися з тією позицією.

Відносно порівняльної сили між ЗСА і СССР, то тільки 12 відсотків із запитаних переконані, що Америка сильніша від Совєтського Союзу, 42 відсотки думають, що СССР сильніший, а 32 відсотки із запитаних вважають, що між двома надпотугами існує баланс на військовому відтинку.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ПРИГЛЯДАТИМЕТЬСЯ МАНЕВРАМ

Бонн. — Інформаційне бюро уряду Західної Німеччини повідомляє, що президент Джіммі Картер погодився приглядатися військовим маневрам, у яких візьмуть участь американські і західньонімецькі з'єднання, коли прибуде до Німеччини, щоб взяти участь у вершинній економічній конференції лідерів 7-ох індустріяльних потуг вільного світу.

Президент має прибути до Бонну 13-го липня, а спільні військові маневри відбудуться 15-го липня біля Нісбадену.

СССР ПОСТІЙНО ЗБІЛЬШУЄ ВИДАТКИ НА ВІЙСЬКОВІ ЦІЛІ

Вашінгтон. — Протягом перших років наступного десятиліття видатки Совєтського Союзу на військові цілі зростатимуть річно по 4 — 5 відсотків, продовжуючи дотеперішню тенденцію — твердить Центральна Розвідча Агенція (Сі-Ай-Ей) у недавно оприлюдненому звіті. У той самий час видатки ЗСА на військові цілі правдоподібно зростатимуть кожного року на 3 відсотки.

Не зважаючи на те, що Совєтський Союз вже має тепер і матиме в майбутньому поважні економічні проблеми, американська розвідка не передбачує, щоб совєтські власті змінили свої пляни і замість збільшувати видатки на розбудову військової сили, рішили призначити більші суми на продукти широкого вжитку чи на поліпшення в індустріяльному і сільсько-господарському секторах—твердить Сі-Ай-Ей.

Зґаданий звіт теж інформує, що протягом 1980-их років Совєтський Союз розбудовуватиме і випробовуватиме нові роди стратегічних ракет і літаків, включно з далекосяжними бомбовиками, як теж нові нуклеарні підводні човни.

Від 1967 -го до 1977-го року річні видатки СССР на військові цілі становили 11 — 12 відсотків із цілого загального національного прибутку, а деякі совєтологи, як проф. Річард Пайпс із Гарвардського університету, думають, що військові видатки були ще більші, біля 15 відсотків із загального національного прибутку. У той же час видатки ЗСА на ту саму ціль становили тільки 6 відсотків.

Розвідчі чинники ЗСА найбільше затривожені фактом, що Москва призначує дуже великі суми на військові досліди і на розбудову різних нових родів зброї, як теж швидким темпом скріплює свої військові частини в Польщі, Східній Німеччині і Чехо-Словаччині, призначуючу на ту ціль багато більші суми, ніж раніше. Зокрема проходить швидка модернізація совєтського летунства і танкових з'єднань на території згаданих сателітних країн.

Протягом останнього десятиріччя Москва також значно скріпила свої військові частини на китайському кордоні, подвоюючи кількість піхотинних дивізій і вп'ятеро збільшуючи число тактичних літаків.

Щодо видатків на самих вояків, тобто на їхні заробітні платні, прохарчування та на загальне утримування, то Совєтський Союз видає тільки 16 відсотків із цілого військового бюджету, а ЗСА призначають на ту ціль аж 56 відсотків.

У своєму звіті Сі-Ай-Ей не передбачує драстичного зменшення у видатках Москви на стратегічні ракети і літаки протягом наступних кількох років, навіть якщо б ще цього року була підписана нова угода щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II).

Ще не відомо хто прийде до влади після Леоніда Брежнєва, який вже старший віком і слабого здоров'я. Однак, не зважаючи на те, хто буде наступником Брежнєва, Сі-Ай-Ей не передбачає поважних змін щодо видатків Совєтського Союзу на військові цілі.

У Родезії знову вбито білих місіонерів

Солсбері. — Родезійські поліційні чинники інформують, що минулого вівтірка, 27-го червня, чорні партизани застрелили двох білих місіонерів, німецьких єзуїтів, які опікувалися малим шпиталем св. Руперта, що находиться 90 миль на захід від Солсбері і в якому всі пацієнти — це чорні тубільці. Три партизани постріляами в обличчя вбили оо. Ґреґора Ріхерта та Бернгарда Ліссона у дверях їхньої місії. Ріхерт працював в Родезії 15 років, а Ліссон — 40 років.

Вбиття двох німецьких єзуїтів наступило тільки 4 дні після того, як чорні партизани, які боряться проти тимчасового уряду Родезії, що складається з дотеперішнього білого меншинного уряду і лідерів поміркованих чорних фракцій, в іншій частині Родезії вбили 8 британських місіонерів і 4-ро їхніх дітей, включно з тритижневим немовлям.

Родезійські поліційні чинники припускають, що вбивники місіонерів — це члени революційного, лівого Патріотичного Фронту, який має підтримку комуністичної Куби і який користується совєтською зброєю.

Сенатор Бирд відбуває подорож по Европі

Вашінгтон. — Сенатор Роберт Бирд із Західньої Вірджінії, лідер Демократичної більшости в Сенаті, минулої п'ятниці, 30-го червня, відлетів на 10-денну поїздку до Европи, під час якої, як представник президента Джіммі Картера, переговорюватиме з лідерами західньоевропейських держав і провідниками Північно-Атлантійського Союзу (НАТО).

Із бюра сенатора Бирда інформують, що вже запляновані зустрічі з еспанським прем'єром Адольфом Суарезом, бельгійським прем'єром Лео Тінделманом, західньонімецьким канцлером Гельмутом Шмітом і британським прем'єром Джеймсом Каллеґеном.

Микола Руденко заповідає голодівку і участь у протестних акціях

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Серед самвидавних документів в СССР поширюється остання інформація про Миколу Руденка. Друкуємо повний текст.

„Микола Руденко прибув до табору ч. 19 2-го грудня 1977 року.

22 грудня 1977 року у нього була на особистому побаченні його дружина 3 дні. На побаченні він сказав дружині, що коли таборова адміністрація не буде йому перешкоджати працювати, себто писати вірші, він буде поводитися спокійно, себто не буде брати участи в різних протестах тощо. У той час він працював у сушилці, де сушать дерево. Ця робота не важка.

Але ледве дружина від'їхала, як його призначили на важку роботу і забрали в нього вірші. Руденко у відповідь проголосив голодівку. По трьох днях йому повернули його вірші, але заставляли далі виконувати працю понад його силу — він інвалід війни, має поранений хребетний стовп і йому важко згинатися. Він відмовився виконувати цю роботу і 20 січня 1978 року його вислали до в'язничної лікарні в Барашево для визначення інвалідности.

В день арешту, 5 лютого 1977 року, Руденко рахувався інвалідом третьої групи і одержував пенсію 120 рублів на місяць. Після арешту інвалідну книжку у нього забрали і він більше пенсії не дістає. Одначе групу інвалідности йому встановили як письменникові, який важкої фізичної праці не виконує. Лікарі так і сказали, що йому належалася б друга група інвалідности, але як письменникові призначили третю.

У Барашево лікарі встановили йому другу групу інвалідности і підтвердили, що він дійсно не може виконувати важкої роботи. З лікарні його виписали 10 лютого 1978 року — як інваліда другої групи. Але таборова адміністрація заявила, що сидіти без праці він не може і назначила йому денним дежурним. На цій роботі він і тепер.

Микола Руденко

Від 21 березня до 21 квітня 1978 року Микола Руденко лежав знову в Барашевській лікарні на запалення рани на хребетному стовпі. 5 травня він мав загальне побачення з дружиною — на дві години. На запит, чому не 4 години, їй відповіли, що вина тут самого Руденка: він не зголосився і не включив себе у графік побачень на місяць травень. Руденко знову ж сказав дружині, що у них нема і ніколи не було ніяких графіків.

Поскільки йому належаться два загальні побачення, дружина запитала, коли можна одержати друге. Відповідь — точно за 6 місяців, себто 5 листопада. А особисте — 22 грудня 1978 року.

Руденко сказав дружині, що у нього забрали всі вірші, які він написав під час арешту й ув'язнення. Віршів — дуже багато. Він плянує проголосити голодівку і голодувати доти, доки йому не віддадуть віршів.

Крім того, він сказав дружині, що не може виконати своєї обіцянки не брати участи в протестах, оскільки йому не дозволяють спокійно жити і працювати.

Пощастило передати йому тільки 2 пари шкарпеток, 2 носові хустинки, 1 авторучку без стрижня, штанці, шматок мила, черевики. 1 пару білизни.

Руденко переказав дружині, що Осіпов хворий на туберкульозу і його перевели на туберкульозний відділ."

В Москві засудили ще одного жидівського активіста

Москва. — Ассосіейтед Птесс інформує, що московський суд після голосних процесів над проф. Юрієм Орловим в Москві, Звіядом Гамсакурдією в Грузії, Владіміром Слєпаком та іншими членами Гельсінкських Груп,або активістами на відтинку обосському Союзі, засудив 29-го червня ц. р. ще одного жичервня ц. р. ще одного жидівського активіста. Тим разом засуджено 46-річного Йосифа Беґуна, безробітнього електронічного інженера, якого совєтські чинники звільнили з роботи після того, як він 7 років тому вніс прохання на виїзд до Ізраїлю. Вдаючись до скрайности, після вичерпання усіх леґальних заходів, Йосиф Беґун голодував 40 днів, протестуючи тим проти поведінки совєтських урядових чинників, які нетощо не випускають людей за кордон, що противиться Гельсінкській угоді, але також звільняють їх з роботи, залишаючи цілі родини без жадного засобу до життя. Протести Беґуна закінчились вихиненням його з Москви, без права повороту до столиці. Совєтський суд мотивував свій вирок тим, що Беґун займається „хуліганством". Не вдержавши довго в так званому осамітненому „екзилі" поза Москвою, Беґун повернувся до родини, де його заарештували агенти КҐБ і передали прокуратурі. Суд над ним тривав тільки один день і закінчився трирічним вироком заслання за „пашпортові порушення". Дружині засудженого дозволили бути на розправі, але вона не могла нервово видержати до кінця з огляду на жахливий фізичний стан свого мужа і вийшла з плачем зі судової залі, щоб поділитися своїми враженнями з закордонними кореспондентами.

Америка продаватиме пшеницю також Китаєві

Вашінгтон. — Секретар сільсько - господарського департаменту Баб Берґленд заявив кореспондентам, що у зв'язку з посухою у багатьох провінціях Китайської Народньої Республіки, Пекін мабуть буде змушений купити більшу кількість зерна за кордоном від двох до чотирьох мільйонів тонн. Берґленд підкреслив, що американський ринок відкритий для Китаю і уряд ЗСА дав до зрозуміння новим китайським керівникам, що запаси американської пшениці такі великі, що ними можна задовільнити усі потреби Китаю. На запитання кореспондентів Берґленд відповів, що покищо ще немає китайського замовлення, але ЗСА є приготовані продати і в цьому році більшу кількість пшениці Китаєві й іншим державам світу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3. 1917 — authorized July 31. 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЗСА і „два Китаї"

Співпраця З'єднаних Стейтів Америки з Китайською Народною Республікою набрала в останньому часі нових і більш конкретних форм, зокрема після двох успішних поїздок до Китаю американських політичних діячів — державного секретаря Сайруса Венса і голови Комітету Крайової Безпеки д-ра Збігнєва Бжезіньского, які вказують, що Адміністрація президента Картера шукає формули для нормлізації дипломатичних зв'язків з тією, як останньо висловився на пресовій конференції президент Картер, майже більйоновою країною, яка має аналогічну до ЗСА мету: не допустити до совєтської домінації в Азії і Африці. Виявами шукання такої формули можна уважати заяву Картера, висловлену приватно, що ЗСА були поінформовані про переговори Пекіну з Францією і Німецькою Федеративною Республікою з метою закупу більшої кількости новочасної зброї і технологічних апаратів та що уряд ЗСА не противитиметься такій купівлі. Продаж власних геологічних апаратів для дослідів морських глибин, на що тихо погодилась Адміністрація, як про це інформував в „Ню Йорк Таймсі" Бернард Вайнтрауб, також вказує на шляхи злагіднення і шукання доріг наближення ЗСА до Китаю.

Уміжчасі стало відомо, що уряд ЗСА скомплектував вже велику 14-членну урядову делегацію американських науковців, під керівництвом дорадника президента Картера для справ науки д-ра Френка Пресса, яка мала в понеділок, 3-го липня, виїхати до КНР для ведення переговорів і нав'язання зв'язків з подібними китайськими науковими установами і технологічними інститутами. Досі, як відомо, китайські науковці вдержували тільки обмежені зв'язки з американськими колегами і науковими інституціями, бо голова китайської Комуністичної партії і прем'єр уряду Гуа Куо-фенг та інші верховоди Китаю, які прийшли до влади після смерти Мао Тсе-тунга, стояли на становищі, що співпраця в усіх ділянках життя мусить зачекати до встановлення повних дипломатичних зносин ЗСА з Китаєм і зірвання Америкою дипломатичних та військових зв'язків з Тайваном.

Відвідини науковців та багато інших проєктів були запропоновані Збігнєвом Бжезіньским в часі його недавнього побуту в Пекіні, бо він уважає, що „сильний Китай в теперішній ситуації служитиме інтересам ЗСА". Уміжчасі також президент Картер декілька разів повертався до проблеми „двох Китаїв", тобто Китайської Народної Республіки і Тайвану. Останній, як виглядає, став дуже поважною перешкодою для ЗСА на шляху нав'язання повних дипломатичних зносин з Пекіном, до яких неухильно, поволі, але певно, прямує Адміністрція президента Картера. Біда тільки в тому, що китайські керівники не хочуть відступити від засади, що Тайван є одною з провінцій Китаю і його, за словами Гуа, сьогодні чи завтра „визволить народна армія КНР". Проте, навіть цю заяву Гуа потрактували у Вашінгтоні, як лагідний підхід китайського уряду, бо в ній не згадувалось, що Китай хоче „визволити" Тайван зараз таки після підписання договору про нав'язання дипломатичних зв'язків зі ЗСА. З другого боку, президент Картер хотів би за всяку ціну зберегти Тайван перед інвазією з боку червоного Китаю, зберігаючи при тому престиж Америки й ті договори, які були раніше підписані між ЗСА й урядом на Тайвані.

Треба, отже, припускати, що політика „двох Китаїв" буде ще продовжуватись якийсь час, бо виглядає, що ані Вашінгтонові, ані Пекінові не спішиться з нав'язанням дипломатичних зносин.

Роман Рахманний

КАМЕНЯРІ СУЧАСНОЇ ЖИВОЇ УКРАЇНИ

II

— Теоретично беручи, ви ясно й переконливо з'ясували критерії відрізнювання справжніх українських патріотів від словесних фарисеїв і підступних речників чужої сили. Однак варто б конкретним прикладом ілюструвати ці міркування, бо тільки „зелене життя" спроможно оживити будь-яку „сіру" теорію... — завважила одна читачка.

Завваження розумне і своєчасне.

Мабуть „найзеленішим прикладом із життя в умовах поселення українців у різних державах Заходу є учителі української мови й культури по „Рідних Школах", що при церквах, громадах і різних товариствах. Є вони по всіх центрах українського розсіяння в Канаді, Америці, Австралії, Англії, Франції, Зах. Німеччині, Бразилії, Аргентині й Парагваї.

Всюди там безкорисливі українські інтеліґенти — чоловіки й жінки різного віку, світські й духовні — допомагають українській дітворі засвоїти рідну мову та обриси історії, географії та культури з почуттями кровно-духовного зв'язку з українським народом і його становищем на своїх землях і в сучасному організованому світлі.

Всенаціональна робота

Саме на тлі сучасного становища в Україні ця робота отих маловідомих плугатарів має характер всенаціонального українського подвигу. Адже щороку з такої меншої чи більшої школи виходять у світ по декілька чи по кільканадцять молодих випускників, що своїми думками, словами, ділами і (надіймося) почуттями принаймні діткнулися живого організму всесвітньої української нації.

Якщо б на території совєтської Росії та інших республік СССР, де живуть українці (а є їх там приблизно сім мільйонів) щороку з подібних вечірніх чи суботніх курсів українознавства виходило стільки само випускників, тоді цю українську меншість там було б видно принаймні в переписі населення. Тим часом відомо, що в Росії, у Казахстані, в Литві, в Латвії чи на Підкавказзі українські нащадки без решти русифікуються — стають частиною зненавидженого там шовіністичного російського елементу. Колись, в час нової революції, вони або їхні нащадки своїм життям заплатять за свою співучасть у поневолюванні й русифікуванні місцевого населення.

А втім, якщо б у таких областях України, як Крим, Приозівщина, Харківщина, Донеччина, Криворіжчина чи Одесько-придунайська закутина існували такі можливості для подібних виховників-учителів, тоді українська мова не поступалася б місцем російській мові. Приблизно те саме можна сказати і про інші області: російська мова панує по містах і містечках, бо надто мало там оборонців української самобутности.

Вміння оцінити

На тлі такої сумної дійсности треба вміти оцінити патріотизм рідношкільних учителів і молодняцьких виховників та визнати загальноукраїнську вартість їхньої роботи.

На жаль, університетські викладачі здебільша легковажать цей труд, а є й такі, що радять переставитися на офіційну мову даної держави у навчанні „української культури".

Політичні діячі такі зайняті спробами „об'єднати все українське політичне життя", що за ідеалом „єдности" не бачать цих кропітких зусиль внизу, при грунті, хоча звідтіль вони ждуть нових кадрів для своїх груп.

Багато батьків тих дітей, що у рідношкільних клясах українознавства, трактують перебування своїх нащадків протягом мінімальної кількости годин на тиждень, як щось дуже практичне з родинно-особистого погляду: замість бути на вулиці, у більярдній залі чи в дискотеці з наркотиками їхня дитина проведе цих кілька годин вільного часу під наглядом знайомих учителів чи виховників. Ще надто мало родин, що справді щиро допомагають їм виконати їхнє вище завдання: зберегати українські душі при українській спільноті.

Тим часом чужомовне навколишнє середовище сьогодні створює для них такі проблеми, які й не снилося їхнім попередникам на виховно-учительській ниві. А відомо, що педагоги звикли були нарікати: „Краще каміння на шляху товкти, ніж чужих дітей навчати!..." Сьогодні, в умовах повсюдного заламання морально-етичних вартостей, традицій та особисто-національних напрямних, і рідних дітей дуже тяжко „добра навчати", а не то чужих.

Сізіфова праця

Тому сві виховники української молоді в умовах сучасного анархо-індивідуалізму — це каменярі, що в душах українських нащадків будують шлях до самостійної України, хоч разом з І. Франком вони могли б сказати: перемога української правди „прийде по наших аж кістках".

Вони бачать могутні асиміляторські сили навкола себе... Вони знають свої скромні сили і скупі громадські засоби... Щоденно вони борюкаються з інертністю дітвори й молоді, що виростає в атмосфері нехоті до будь-якого зусилля... Щороку, вони з переляком спостерігають, як Сізіфів камінь їхньої праці заново котиться по узбіччі української національної гори вниз і що їм знову доводиться штовхати його вгору.

Але їм найбільше боляче від того, що деякі політичні групки, не давши ніякого вкладу в виховання української молоді, згодом перехоплюють у свої тенети активніші одиниці та ведуть їх на манівці т. зв. прогресизму, інтернаціоналізму і фальшивого гуманізму в чужих державних структурах. Як сказав, Шевченковими словами, один виховник: — Чужа школа й чужі ідеологи „викрадають нас, як овець, і жеруть", а тим часом деякі наші інтеліґенти, неначе одуріли, „самі на панщину ідуть" і декого з молоді ведуть служити чужим ідеям...

Однак усі ці труднощі не зламали сили волі й духа новочасних українських каменярів — учителів і виховників. Їхній патріотизм відзначається саме тією небуденною витримкою, якої вимагала від себе Л. Українка:

Я на гору круту
крем'яную
Буду камінь тяжкий
підіймать
І, несучи вагу ту
страшную,
Буду пісню веселу
співать.

Пісню неминучої перемоги живої української людини над мертвеччиною чужих ідеологій. Бо коли хтонебудь із виховників, виховниць і учителів зумів зберегти для української ідеології одну молоду людину на світі, той уже дав свій життєвий внесок в передумови такої перемоги.

Богдан Тарнавський

ПЕРШЕ ДЕСЯТИЛІТТЯ

Мабуть кожний з нас згідний в тому, що український нарід переживає важкі часи, мабуть — як ніколи в історії України — трагічні, бо повні небезпек, включно з навислою загрозою цілковитої заглади. І коли глибоко призадуматись над тим, то тривожиться серце, людина схильна попасти в розпуку, відчай, а слабший характер у відчуження від свого українського кореня через резиґнацію, яка продовжує збайдужіння у відношенні до української проблематики.

На цьому понурому горизонті, на щастя, час-до-часу заблисне ясний промінь надії, промінь відвічного, незнищимого духа нашої нації. В Україні виринає репрезентований гуртом одержимих людей рух опору тотальному наступові московізації, рух спротиву жорстокому топтанню окупаційним режимом людських та національних прав синів і дочок тієї землі, історія якої сягає далеко в минуле, в часи потужньої Київської Русі й перед нею.

Треба конкретного чину

На чужині, в обличчі приспішеної асиміляції, браку концентрації сил та належного розуміння гієрархії вартостей, в обличчі розбрату й застрашуюче низького рівня політично-громадського життя, теж невеличкі круги людей намагаються видвигнути українську проблематику в сферу серйозного трактування. Намагаються вийти з вимірів дрібних інтересів громадки коло всенаціональних завдань на тлі міжнародних відносин. І понад пікніки, вареники, писанки, танці фрази та резолюції розгортається змаг за права рідної Церкви, рух оборони переслідуваних в Україні діячів культури, кампанія для підтримки розвитку української науки, виходячи з заложення, що наука — могутній чинник, а в боротьбі за повноцінне життя нації — вирішальний.

З цього з'ясування видно, що українство сучасних днів є на переломі. На переломі життя й смерти. Це не трагізування, ані істерія; такою є дійсна ситуація.

Лише вірити в те, що український нарід не загине, не вистачає. Щоб він жив, щоб жив врешті вільно, самостійно, славно й довго, потрібно для того невтомних працівників і їхнього конкретного чину. Добре продуманого, уважно скалькульованого, в деталях запляновано і пристосованого до теперішньої міжнародної ситуації.

Добродійники — світла сторінка історії

Є чимало познак на те, що боротьба за життя нашої нації ще не програна. Бо є люди й гурти людей, які теперішню добу перелому не лише розуміють, але й діють в тому напрямі, щоб трагедію українства замінити тріюмфом.

Ось ілюстрація: окремі особи, назбиравши великим трудом та ощадністю значнішу суму гроша (Юрковський, Омельський), передають усе на фонд українських студій; знову ж дехто (Беца) все своє майно записує у завіщанні для ФКУ; чи рідкість (Воскобійник)— добившись матеріяльного успіху, пам'ятають, що є й вищі цілі як добре одягатись, смачно їсти, розкішно забавлятись — вони творять студійні фонди в рамках Українського Наукового Інституту Гарвардського університету

Гарвардський Центр

Переломовим явищем є також створений Гарвардський центр україністики. Якщо приглянутись ближче й уважніше до перших кроків тієї інституції, до її чимраз ширше розгортаної праці, то прийдеться, розвіявше початкове розчарування, яке виникає у висліді наших навиків трактувати всі нові починання вузько-ґетовим світоглядом і підкладати до кожного діла стократно пробоване, але не ефективне кліше, прийдеться з признанням ствердити, що дирекція, наукові співробітники, аспіранти й студенти зуміли виказати здисциплінову концентрацію зусиль та праці, концентрацію на точно визначених, на перший погляд не дуже атрактивних, завданнях. Така настанова врятувала наш Гарвардський центр від того, що він не потонув в безкраїх потребах нашої національної спільноти, що не піддався спокусі робити все й всюди, бо тоді нічого добре не зробиться. Та інституція залишила на боці спростування, занімання становища, претенсії на репрезентацію. Вибрано щоденну, конкретну, важку наукову працю, яку проводиться терпеливо й консеквентно. Діяльність українського Гарварду проходить п'ятьма, тісно зі собою пов'язаними напрямками:

1. Викладацько-навчальний сектор (діяльність катедр): одно — й дво — семестрові курси, що себе логічно доповняють і творять повну студійну програму для вишколу фахівців у трьох українознавчих дисциплінах — історія, література та мовознавство. Таких курсів в першому десятилітті існування Гарвардського українського центру відбулось 43 із 89-ти студентами. Закінчили ті студії ступенем доктора 8 осіб і 4 докторатом в суміжних дисциплінах. Ступінь маґістра здобуло 5 осіб, які продовжують студії, щоб завершити їх докторатом.

(Закінчення на ст. 3-ій)

РЕЦЕНЗІЯ

В ГОСТЯХ У МОРСЬКОГО ЦАРЯ

Пилип Вакуленко „У царстві кораблів", стр. 40. Повнокольорові ілюстрації, світлини й обкладинка та мистецьке оформлення автора. Українське в-во „Австрліяна", Аделайда-Мельбурн 1977 р.

Люксусово, по-бібліофільськи оформлених видань, що заспокоювали б не тільки інтелектуально-пізнавальні потреби, чи літературно-мистецькі вимоги й смаки читача, але й давали б йому естетичну насолоду дбайливим графічним оформленням і приманливим зовнішнім виглядом — у нас небагато. Наш видавничий світ рідко спромагається на бібліофільське видання. Здебільша оформлення наших книжок скромне, а то й недбале. Правда, люксусове видання збільшує кошт книжки, але воно й притягає читача, заохочує його придбати книжку, познайомитися з нею. Помистецьки оформлена книжка свідчить, що видавець дорожить нею, придає їй вагу й одночасно шукає естетичні почування й смак проспективного покупця-читача. Люксусове видання має виховний вплив на читача, зокрема молодого та свідчить про розуміння потреби й ваги плекати культуру друкованого слова.

Таким бібліофільським виданням є книжка автора, мистця і спеціяліста графічно-друкарського мистецтва Пилипа Вакуленка „У царстві коралів". Автор поставив собі завданням увести читача в „диво світу, про яке в нас досі нічого не написано" й одночасно „люксусовим виданням притягти молодого читача. Та не тільки молодого — ця книжка, яку з приємністю візьме в руки любий читач".

Автор не помиляється. Його книжка поєднує цікавий і оригінально опрацьований та поданий текст з принадним зверхнім виглядом та вмілим сплетенням тексту, ілюстрацій і пояснень-підписів.

Автор відбув науково-дослідну екскурсію до північно-західного побережжя Австралії, де бар'єром, що загороджує підплив до берегів, є довгий на 1.200 миль кораловий вал „Ґрейт Бар'єр Риф" і прослідив там казкової краси підводне царство коралів, риб, мушель, молюсків (восьминіг, каракатиця), черепах, дюгонів („морські корови", ссавці з родини слонів), врешті фльору і фавну, що росте та живе на берегах і островах в околиці царства рифів. Всі ці види обговорені систематично в окремих розділах книжки. Авторова метода подання матеріялу читачеві — оригінальна: давши загальні інформації-введення й орієнтаційні мапи розміщення коралових рифів, автор у формі спокійної, популярно-наукової розповіді і пояснень-підписів під світлинами, які сам виконав по-мистецьки, знайомить читача з вислідами своїх досліджень життя морського царства в межах коралових рифів. Читач має враження, що є присутній на доповіді й що перед його очима не розгортаються сторінки книжки, але просуваються фільмові кадри чи прозірки, при чому автор виконує ролю нарратора. Ця метода представлення й подання матеріялу робить ілюзію безпосередньої близькости автора й читача.

Книжку можна придбати в в-ві „Australiana", P.O. Box 309, Magill 5072, S. Australia. Ціна п'ять австралійських долярів.

Володимир Барагура

Юл. Мовчан

ПРО ПОПА ГАПОНА

Мабуть нема такої людини, яка цікавиться новітньою історією Росії та її революційними рухами на початку XX століття і яка не чула б щось про священика Юрія Гапона, зокрема, коли йдеться про причини першої російської революції 1905-го року. Його ім'я в ті роки було одним з найпопулярніших не тільки в пресі російської імперії, але також цілого світу. Адже з ним пов'язано початок тієї революції — розстріл мирної робітничої маніфестації в Петербурзі 9-го січня 1905-го року.

Між тим, ім'я попа Гапона, — як популярно називають цього блудного сина українського народу, — так само було й залишається одним з найбільш конверсійних. Совєтські пропаґандисти, яких ніколи не можна запідозріти в об'єктивності, завжди тлумачили й тлумачать, що Гапон був аґент царської охранки... За завданням Департаменту Поліції Ґапон 1903-го року, щоб відвернути увагу робітників від революційної боротьби, створив „Збори фабрично-заводських робітників Петербургу... Він спровокував робітничу маніфестацію до царя і, отже, є одним із винуватців розстрілу робітників 9-го січня 1905-го року". (Див. „Український радянський енциклопедичний словник", т. І, стор. 130). Написано сильно, чітко й на перший погляд нібито бездискусійно. Але чи в дійсності воно справді було так? Чи Гапон дійсно був провокатором і аґентом царської поліції?

Сліпо повторюючи большевицьку пропаґанду, на жаль, також преса інших країн (переважно соціялістичного або комунофільського напрямку) показувала Гапона в зовсім іншому світлі, ніж він був у дійсності. Все це спонукало відомого нашого історика українського націоналістичного підпілля, Зиновія Книша, глибше й об'єктивно зацікавитися діяльністю Гапона. Після довгих та солідних дослідів і на підставі доступних йому матеріялів в п'ятьох мовах він дійшов до висновку, що большевицько-соціялістичні обвинувачення о. Юрія Гапона не підперті жадними вартими уваги доказами чи фактами і тому є безспідставними й наклепницькими. Провсе це він детально подав у своїй недавно виданій великій праці на 744 сторінках під назвою „Піп Гапон" (видавництво „Срібна Сурма", Торонто), праці, яка чудово могла б надаватися на монографію або дисертацію з метою здобуття докторату з ділянки історії. Ось кілька конкретних фактів.

Хоча Гапона обвинувачувано в провокаторстві, проте детальні досліди матеріялів показали, що не було жадної особи, яку Гапон видав би поліції. Хоч він, Гапон, і зустрівся з шефами Департаменту Поліції Лопухіном і Рачковським (він з тим не скривався), але тільки тому, щоб від них довідатися, на яких умовах вони погодилися б відновити його Відділи (робітничі організації чи „собранія", які організував, але які були заборонені після 9-го січня 1905-го року). Оскільки однією з вимог була подача інформації для поліції про все, що стосувалося революції та революціонерів, Гапон, очевидно, з обуренням відкинув таку вимогу, і тому Відділи не відновлено. Але чи сам факт переговорів з ворогом можна назвати зрадою?

До одних з найтяжчих „злочинів", які вчинив Гапон і в якому його обвинувачують його вороги — це написання листа до міністра внутрішніх справ Дурново. З. Книш повністю подає текст того листа і також тут, навіть при вивченні цього листа „під мікроскопом" не можна знайти жадних підстав аби „пришити" авторові такого листа зраду чи провокаторство. Пишучи цей лист після поразки революції 1905-го року, Гапон вважає, що в найближчому майбутньому в силу змінених обставин, змагаючись за покращання свого становища, робітництво повинно повернутися до попередніх, мирних методів боротьби, з рейок яких воно було тимчасово вибите подіями 9-го січня 1905-го року. З Гапоновими поглядами щодо зміни тактики робітничого руху, звичайно, можна погоджуватися або не погоджуватися — це справа дискусійного характеру, але обвинувачувати його за це в зраді, включно до засудження на смерть — це хіба можуть практикувати лише сталінсько–большевицькі сатрапи й людоненависники.

Немає також жадних доказів на те, що Гапон будь-коли взяв будь-які гроші від царської охранки з метою зробити будь-яку прислугу царським посіпакам. Єдине, за що можна зробити йому докір, — це його намова чи порада для Пінкуса Рутенберґа, який був одним з верховодів партії соціялістів-революціонерів, піти на службу до царської охранки з метою, поперше, видобути якнайбільшу суму грошей в охранці для потреб партії, і, подруге, бути в курсі дій охранки, знати її тайни і секрети щодо революційного руху. Може з морального чи якогось іншого погляду було б „негарно" давати подібного роду доручення своєму партійному товаришеві, алеж де і коли революціонери керувалися будь-якою мораллю або чесністю? Навпаки, революціонери завжди пригадували, що в боротьбі для досягнення своєї мети всякі методи доцільні й оправдані...

Та, не зважаючи на все, есерівські партаймани таки вирішили зґладити Гапона. Вбивство зорганізував в імені „суду робітників", якого чи яких ніхто не обирав, вищезгаданий нібито близький його приятель Пінкус Мойсеєвіч Рутенберґ. Забито Гапона підступом у спеціяльно для того вирентованій віллі поблизу фінляндського кордону 28-го березня 1906-го року, куди його запрошено на якусь нараду чи зустріч. Коли Гапон, нічого не підозрюючи, в супроводі свого зрадливого „приятеля" Рутенберґа вступив до тієї вілли, раптом із сусідньої кімнати ввірвалася до нього засідка з п'ятьох розбишак (очевидно, завербованих для того Рутенберґом), які повісили Гапона на ґаку, вбитому в стіну над вішалкою. Не допомогли його передсмертні благання своїх катів, яких він називав „браттями" й „товаришами" пощадити його життя, не вбивати. Після вбивства злочинці замкнули віллу й поспішно зникли. Лише після 32-ох днів, коли прийшов час платити комірне за черговий місяць, власниця вілли, ввійшовши досередини, з жахом побачила напівповішений і напіврозтлілий труп. Повідомлено поліцію і, нарешті, все закінчилося тим, що Юрія Гапона поховано 3-го травня того ж 1906-го року на Успенському цвинтарі в Петербурзі в присутності понад двохсот приятелів.

Варто зазначити, що протягом багатьох років свого життя Гапона мучила думка, чи не згине він на шибениці. Марево бути повішеним особливо не давало йому спокою після того, коли після кривавих подій у січні 1905-го року йому довелося тікати за кордон. (Як відомо, в ті часи в царській імперії засуджених на смерть страчували на шибениці). І ось те, чого він так страшно боявся, стало дійсністю. Тим більше трагічним було для нього те, що його повісили навіть не царські кати, а таки ж „свої робітники" і „браття", заради покращання становища яких він, „не надумуючись, міг би стати не тільки священиком чи чиновником, але навіть проституткою", — як він одного разу сказав одному із своїх приятелів.

Чому ж його противники вирішили позбутися Гапона?

А тому, що навіть після розстрілу народного походу до царя 9-го січня 1905-го року та поразки революції Гапон і далі в очах соціялістичної братії був небезпечним їхнім ворогом і конкурентом. В той бо час, коли Гапон намагався мирним, тобто, демократичним способом покращати становище робітників, що успішно здійснювалося в багатьох країнах Заходу та ЗСА, соціялісти всіх мастей царської Росії мріяли здійснити свої пляни передусім за допомогою насильства революцій і т. д. Ось чому Гапон зорганізував і повів на прощу до царя величезну мирну робітничу маніфестацію Що цар замість того, щоб так само мирно бодай вислухати домагання робітників, за порадою своїх тупоголових дорадників, зустрів їх кулями — це інша справа. (Загально прийнято вважати, що розстріл маніфестації в Петербурзі 9-го січня 1905-го року одночасно був остаточним розстрілом віри в добрість царя. Особисто для царя той злочин обійшовся дуже дорого: 13 років пізніше він мусів заплатити за це власною головою).

Як доречно пише З. Книш, „ввесь соціялістичний і революційний світ ставився до Гапона свідомо односторонньо й несправедливо, не гребував брехнею, наклепами, фальшами й злобними перекручуваннями. І погубив його не за дійсні провини, а тільки з помсти та заздрости, з конкуренції за впливи серед робітництва, яке все більше

(Закінчення на ст. 4-ій)

ПЕРШЕ ДЕСЯТИЛІТТЯ

(Закінчення зі ст. 2-ій)

2. Науково-дослідний сектор (Інститут): Спеціялізовані й загальні семінари. В тому першому десятиліттю відбулося 219 двогодинних сесій загального семінара українознавства та 92 сесії спеціялізированих семінарів. Ці семінари це — вигідний форум зустрічей науковців (майже дві сотні визначних вчених з різних університетів) для конфронтацій наукових досліджень в різних ділянках українознавства. Семінари — це науковий варстат для студіювання архівів, друкованої літератури й манускриптів, для роблення висновків, для готування публікацій.

3. Збагачування україніки в бібліотечній системі Гарварду. Це клопітливе збирання книжкових цінностей, інкунабул, перводруків, документації, цілих архівів, їхнє каталогізування й зберігання в спеціяльній бібліотеці Гутона. Це придбання майже 30 тисяч книжок до Вайднер бібліотеки. Для того затруднено двоє бібліотекарів, а для забезпечення фахової видатности бібліотечного діла відбуто низку нарад-семінарів з ділянки бібліотекарства, влаштовано 11 виставок україніки, нав'язано зв'язки з десятками різних бібліотек, створено фонди книжки, скріплено культ доброчинників. В пошану Бажанського та покійного Кравцева влаштовується кожнорічно спеціяльні наукові збори.

4. Видавничий сектор: появляються три періодичні видання, досі разом 17 чисел; в серії монографій, документації та передруків появилось 37 видань; 8 книжок — готові до друку. Мавши співпрацю видавництва Гарвард Юніверситі Пресс, посилено розповсюдження друкованого матеріялу — україніки, спрямовуючи її до рук славістів та вчених в різних високошкільних установах.

5. Тут сплелась різнородна активність. Літня Гарвардська Школа українiстики це — своєрідний вияв вдячности громаді за підтримку, це служба для неї. Це творення можливостей для ширших кіл української студентської молоді зустрічатись в обстановці першорядного університету для стимулювання заінтересувань академічного змісту, для поширення їхнього поняття українізму з вузького побутово-етнічного на активний українізм глибокої живої культури, та свідомого історичного минулого, на творчий українізм в співдії з ведучими суспільствами світу. Відбулось 7 сесій тієї школи з 17-ти викладачами та 418 студентами. Для зміцнювання контактів з міжнародними науковими колами влаштовувано конференції. В Гарварді відбулось 11 наукових конференцій для розгляду української проблематики, знову ж наукові співробітники УНІГУ взяли участь в 37-ох крайових і міжнародних конференціях. Ці ж співробітники відбули 16 поїздок поза Америку в наукових відрядженнях.

Цю многогранну, все ж таки селективну програму наукової діяльности здійснюється крок за кроком, не без трудноcщів, ударів, а деколи й розчарувань. Одначе, відвороту немає. Зупинитись на шляху динамічного розвитку української науки у вигодах одного з найкращих університетів світу вже неможливо.

А все таки попри цю холодним розумом обдуману програму діяльности втиснувся один вийняток. Не можна було не зареагувати на події в сучасній Україні, зокрема на рух опору діячів культури, на рух спротиву гнобителеві — Москві.

В протинаступі

Правда, у своїй науковій діяльності наш Гарвардський осередок вже від самого початку глядів пильним оком на те, що дiялось в Україні в царині української науки. Піврічний журнал „Рецензія" речево і сильною аргументацією вказував на занепад, на тиск русифікації. Рух українського спротиву окупантові в рамках наукового досліду. Першим виданням Гарвардської Серії Українських Студій був передрук з відповідним вступом рідкісної вже книжки Ф. Савченка „Заборона Українства". Появився відтак в українському перекладі Сверстюків „Собор в риштованні". ФКУ субсидіював видання „Більмо" Осадчого теж в англійському перекладі.

А на науковому верстаті, на спеціялізованих семінарах розглядалось предивну історію Літописів, Іпатського Збірника, бо здобуто відбитки всіх п'яти відписів. Різні турецькі, арабські та іномовні маргінальні приписки заінтригували наших вчених.

В протоколах Семінарів як також в Гарвардському Бюлетені опубліковано висновки.

На основі маргінальних приписок стверджено, що те, що Літописи Київської Русі опинились на півночі в Московщині, ніяк не підтримує теорії про перехід влади з півдня на північ, не вказує на тяглість між Києвом, Володимиром над Клязьмою, Москвою. Наші літописи опинились там в наслідок шахрайства, обману, розбою і мордів. Це стверджують ніким ще досі непрочитані маргінальні приписки.

Знову ж в недавньому з чисел „Рецензії" проф. О. Пріцак займається долею журналу „Історичні джерела та їхнє використання". Журнал Москва задусила. Але із смертю журналу той же вбивник замахується далеко поза паперові сторінки журналу. Тут є намагання знівечити, вбити історичну пам'ять українського народу. Це доказано в критичній статті „Рецензії".

Нечувану в культурному світі дивовижну ганебного Емського указу з приводу його століття розглядано на спеціяльній сесії Постійної Конференції Українських Студій при УНІГУ.

Влаштовано також в Гарварді конференцію і два семінари, присвячені розглядові дисидентського руху в Україні. Всі „просідінгс" занотовані. Не було і немає грошей їх видати друком. Учасниками конференції були ведучі знавці цих проблем.

Наш Інститут в Гарварді має унікальну нагоду студіювання дисидентської проблематики. Бо ж Гарвард, це перехрестя доріг найкращих інтелектів. Тут наші студенти, докторанти, наукові співробітники та професори мали змогу прислухуватись до виступів не на вічевих галасливих форумах, а в обстановці наукових семінарів чи неформальних розмов та дискусій при спільних вечерях з такими представниками борців за права людини, за права України, чи дисидентами в Совєтському Союзі, як: Плющ, Григоренко, Амальрик, Штерн, Алексєєва та інші. На форумі університету можна було зустрінути й знаряддя імперського режиму, як секретаря ЦК Комсомолу України, ректора Київського університету з його „охороною", Главу місії УРСР при Об'єднаних Націях. Всі ці особистості, як вислужники режиму гнобителя, є багато ілюстрованим причинком до студії сучасної України.

Ще одно твердження

Гарвардський Центр Українських Студій — це не обіцянка, це — пульсуюча дійсність, конкретна, постійна, добре заплянована наукова праця, це — підметний змаг при найкращій зброї (наука!) за правду про Україну.

Це справа кожного з нас. Лише нікчемний самолюб втікає від життєвих потреб спільноти. Мабуть, вже більшість із нас розуміє і бачить, що не вистачають будовані громадно навіть найімпозантніші будівлі, і навіть найгаласливіші проминаючі акції.

Для здобуття і виборення сильної позиції народові треба документу в формі десятків солідних наукових книг, потрібно метрики нації, щоб молоде покоління серед нашої дрібної метушні не розпорошилося безбатченками. Український Гарвард, нав'язуючи до історичної пам'яті українського народу, розвиваючи та зміцнюючи її, стає нашою, наших дітей та внуків — метрикою, достовірности якої навіть ворог не посміє заперечити.

Філядельфійський ВідділТУІА відбув Річні Збори

В суботу, 20-го травня ц. р. відбулися у власній домівці загальні Збори Товариства Українських Інженерів Америки, Відділу у Філядельфії. Збори відкрив молитвою інж. Евстахій Филипович, голова Т-ва, привітав всіх присутніх, а зокрема голову Централі інж. Ю. Гончаренка та секретаря інж. О. Солтисика та гостя Богдана Тарнавського, екзекутивного президента ФКУ Гарвардського Центру і по узгідненні порядку нарад передав дальше ведення Зборами вибраній Президії в особах: інж. М. Карамана, предсідника, інженерів Ю. Головчака і В. Медухи, секретарів.

Присутні на Зборах, а їх цього року було досить багато, отримали друковані звіти фінансового референта, д-р Л. Заїки та скарбника інж. Романа Левицького. Усно звітували: секретар, інж. В. Медуха, референт Клюбу Бриджистів, інж. Я. Жмуркевич та голова інж. Евстахій Филипович, який у своєму звіті охопив цілість праці Товариства. Він говорив, що Управа старалася робити все те, що робили попередні Управи, старачись впровадити деякі корисні нові ідеї у життя Товариства, беручи до уваги збереження якнайкращого престижу Товариства. Управа поставила собі за ціль пожвавити товариське життя серед членів Товариства з родинами, яке останньо у Відділ почало завмирати.

Незалежно від цього Управа склала плян-календарець цікавих сходин з референтами, Товариських Зустрічей, традиційний Бенкет-Балю Інженерів, як рівнож манітила відбути Наукову Конференцію. Не ізолювалась, а навпаки вдержувала зв'язки з Товариствами і Організаціями на терені міста Братньої Любови. І це їй вповні вдалося!

І так, після „огіркового сезону", Управа урядила осінній пікнік на Оселі ім. О. Ольжича і у Лігайтоні, Па., якою то імпрезою і започаткувала свою дояльність, маючи на увазі, що на пікніку легко затіснити товариське співжиття поміж поодинокими інженерами з родинами, а коли вже існує товариське співжиття, легше реалізувати намічений плян праці в Товаристві на цілу каденцію. В кілька тижнів пізніше Управа відбула сходини-зустріч, на яких в присутності великого числа членів Відділу з дружинами і запрошених гостей, проф. Роман Максимович виголосив цікаву доповідь. По доповіді пані гостили присутніх. У листопаді влаштували ми незабутню Товариську Зустріч з програмою гумору і сатири у виконанні інженерів та їхніх дружин. Цей вечір дуже вдався, бо на ньому були і члени Відділу з родинами і вдови по наших дорогих колегах з родинами; на Зустріч бо прийшли визначні духовні та світські особи з родинами.

У грудні 1977 р. Управа влаштувала ще одну товариську Зустріч з програмою поважною, переплітаною веселими куплетами. На цій Зустрічі інж. Лев Яцкевич виголосив доповідь про можливості комунікації і з інтелігентним світом у Космосі. У карнавалі 1978 р. ми влаштували традиційний Бенкет-Баль Інженерів який цього року випав може найбільш імпозантно, бо його звеличав своєю присутністю Митрополит Кир Йосиф Шмондюк. Спільно із Товариствами НТШ, Українських Лікарів і Ветеренарів-Лікарів, ми відбули вдалу Наукову Конференцію, модератором якої був наш член д-р Ярослав Заліпський. У травні ц. р. ми урядили сходини з двома рефератами: інж. Я. Зубаля та інж. М. Борецького. Несподівано велика фреквенція членів Товариства і запрошених гостей, мила товариська атмосфера за перекускою дали нам доказ, що коли прикласти рук до праці, успіх запевнений. Успіхи рефератів і Зустрічей завдячуємо дбайливому підготуванні, яке спочивало в руках інж. М. Біласа, культурно-освітнього референта Товариства. Наш Відділ нараховує 122 члени, в тому 4-ох новоприйнятих, завдяки організаційній акції інж. Ігоря Бугая, референта Відділу.

Наша Управа старалася впровадити у життя нові ідеї, корисні для Товариства. Однією із дуже важних є створення при Товаристві Комітету Пань Дружин Інженерів. Його очолила пані Віра Андрейчик, як голова, а до Управи увійшли: Стефанія Кохановська, Рожа Шуль, Христя Сеник і Христя Чорпіта. Другою із тих нових ідей — це заснування Клюбу гри в шахи і бриджа. Він справно діяв на протязі каденції Управи справно під наглядом інж. Я. Жмуркевича.

Звіт скарбника виказав за звітовий рік 23.718 дол. приходів і 15.814 дол. розходів. Найбільше було розходів на наукові, стипендійні і громадські цілі (Гарвард — 1.250 дол., Катедра Українознавства при Пеннсильванійському університеті — 365 дол., Видавничий Фонд при Централі ТУІА — 750 дол., індивідуальна стипендія — 326 дол. та датки від 250 до 100 дол. на УВАН, НТШ, УВУ, УКУ, Пласт, „Тризуб", „Рідна Школа", „Наша Українська Школа", Українська Школа при церкви Св. Йосафата у Френкфорді, Українська Школа при церкві Св. Покрови, Комітет Оборони В. Мороза, СУА, „Самопоміч".

У виду такої многогранної діяльности Управи Товариства вив'язалася дискусія, яка зводилась до похвал під адресою інж. Е. Филиповича, голови та усіх членів Управи.

На внесок Контрольної комісії — інженери М. Борецький, М. Караман і д-р Ю. Рибак, Збори уділили одноголосно уступаючій Управі абсолюторію з признанням із окремим вирізненням для голови Управи.

Перед вибором нової Управи, предсідник Зборів, інж. М. Караман попросив до слова, спеціяльно запрошеного Управою, Богдана Тарнавського, який у рефераті: „Українство на переломі — Гарвардський проєкт і Філядельфійський Відділ Товариства Інженерів Америки" подав нам до відома про працю і успіхи Українського Гарварду, складаючи одночасно Товариству Українських Інженерів у Філядельфії особливу подяку за 12 тис. дол. на Гарвард та признання і Товариству і його членам за їх жертвенність, саме бо інженери з Філядельфії були першими в рядах жертводавців на ФКУ на самому початку. Жадне того роду Товариство у діяспорі не дорівняло сумою пожертві суми 12-ти тисяч, що їх склало на Українську Науку Філядельфійське ТУІА.

У перервах, пані з Комітету Пань гостили присутніх перекускою. Після перерви відбувся вибір керівних органів на чергову каденцію. На внесок Номінаційної комісії, доповнюваною внесками із залі, на голову Відділу обрано інж. Степана Чорпіту. До Управи обрано інженерів: І. Даниленка, Р. Левицького (Муня), Б. Кульчицького, В. Гудя, Б. Захарчука, Ярослава Цюка. До Контрольної комісії обрано інж. Е. Филиповича, як голову і інж. М. Карамана та д-ра Ю. Рибака, членами. До Товариського суду увійшли: інж. Я. Жмуркевич, інж. З. Кохановський, д-р Ю. Луцишин. Стипендійна комісія: д-р О. Білик, як голова та інженери В. Винницький і В. Кострубяк члени. Номінаційну комісію очолив інж. Л. Стадниченко, а на члена комісії обрано тимчасово лише інж. В. Луціва.

Новообраний голова подякував усім за вибір і довір'я до нього і членів Управи і обіцяв працювати так, як його попередники.

Після того, у заключенні, по довгій дискусії над потребою українсько-англійського технічного словника запроєктовано матеріяльну допомогу від Відділів на видання такого словника, коли у цій справі звернуться до Відділу компетентні чинники Товариства за допомогою. Загальні Збори закінчено в год. 7-ій вечора молитвою.

Інж. Михайло Караман

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

з жалем повідомляє, що 2-го серпня 1977 р. помер в Ріо де Жанейро (Бразилія) вчений спеціяліст по комахам

св. п.

ДМИТРО ВАРФОЛОМИЙОВИЧ ЗАЙЦІВ

Дійсний член УВАН та інших наукових установ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА АКАДЕМІЇ

З України наспіла сумна вістка, що у Львові після довгої недуги відійшла у Вічність 20-го травня 1978 р. наша Незабутня Товаришка

Інж. хем. ІВАННА ПЕТРІВНА ФРАНКО

внучка геніяльного нашого Поета.

Похорон відбувся 23-го травня 1978 р. Тлінні Останки перевезено на Личаківське кладовище.

Осиротила чоловіка — М. Галущака, 5-ро дітей, маму, сестру і дальшу Родину.

Глибоке співчуття Родині Покійної складають однокласники:

Богдан Винар
Богдан Голинський
Лев Перфецький
Роман Слиж
Ігор Соневицький
Стефанія Шеремета

Ділимося сумною вісткою, що дня 21-го червня 1978 р. у Фінікс, Арізона, відійшов у Вічність

бл. п.

Сотник, інж. КОЗЬМА КУЗЬ

учасник Визвольних Змагань.

Похорон відбувся 26-го червня 1978 р. на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку і горем прибиті:

дружина — СТЕФАНІЯ ГАВДЯК-КУЗЬ
швагер — ОМЕЛЯН з дружиною
племінник — ІГОР з Родиною

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 29 червня 1978 р. по короткій, але важкій недузі відійшла у Вічність наша Найдорожча Сестра і Тета

бл. п.

ЛЮБА КОЛЦЬО МУРИН

народжена 1901 р. в Судовій Вишні, Зах. Україна
Суспільна діячка жіночого руху в Рогатинщині.

ПАНАХИДИ 1 і 2 липня 1978 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Paul Harris в Рочестері.

Після Заупокійної Служби Божої в церкві Богоявлення Господнього, 3-го липня — год. 9:30 ранку, Тіло Покійної буде зложене в могилі біля свого мужа Івана, на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

брат — ВОЛОДИМИР КОЛЦЬО з дружиною ЕВГЕНІЄЮ та дітьми НЕСТОРОМ і ЛЕСЕЮ з їхніми Родинами
сестрінок — ВОЛОДИМИР ТАРНАВСЬКИЙ, з дружиною БОГДАННОЮ та сином ІГОРЕМ та ОРЕСТОМ з дружиною
сестрінка — МАРІЯ КРИЖАНІВСЬКА з мужем МИХАЙЛОМ та синами БОГДАНОМ та ЮРІЄМ з їхніми Родинами
сестрінок — ОСИП КОЛЦЬО з дружиною СОНЕЮ та дітьми
Ближча і дальша Родина в Україні

ПРО ПОПА ГАПОНА

(Продовження зі ст. 2-ої)

тяготіло до ідеї організувати робітничий рух профспілчанськими методами, що їх пропагував Гапон. І за те погубив, що Гапон хотів звільнити робітництво від соціялістичних — вони тепер перемінилися в теперішні большевицькі — паразитарних апаратчиків на робітничому організмі''. (Ст. 677).

І далі: ,,Гапон упав жертвою не Рачковського, як писав Ленін, не Рутерберга, що — як дехто вважає — міг убити його з причини своєї жидівської ненависти проти хахла-малороса, а лише жертвою умов, серед яких він жив. Мирний робітничий професійний рух в умовах тодішньої Росії не мав жадних виглядів на успіх. Одні його не розуміли, другі його бажали. І хоч би на місці Гапона поставити найгеніяльнішого мистця організаційно-політичної мудрости, то напевно і він би нічого не вдіяв. Подібно до Гапона, він напевно так само провалився б. Заблис, як метеор, високо піднявся вгору, щоб на хвилину осліпити всю Европу. Не дала йому доля пірнути в океан — він згас у багні'' (Ст. 681).

Для нас, українців, особа Юрія Гапона має значення не тільки тим, що його діяльність у великій мірі спричинилася до постання першої революції в російській імперії 1905-го року, а, значить, в якійсь мірі також і в Україні, але передусім тим, що він був ,,чистокровним'' сином українського народу і української землі. Народжений, можна сказати, в самому ,,серці'' України — в с. Біляки, Полтавської губернії, в хліборобській родині і, маючи батька, який, як писав Гапон у своїй автобіографії, був ,,чесною і письменною людиною'', якого обирали підряд 35 років то старостою, то волосним писарем, Юрій Гапон, теоретично міркуючи, мав всі підстави вибитися на провідного діяча українського визвольного руху. Він любив слухати розповіді батька про боротьбу українських козаків з турками та татарами. Любив співати українські пісні і був настільки добре обізнаний з творами Т. Шевченка, що знав багато його поезій напам'ять. Нарешті, одружився з дочкою українського купця — жінкою вийнятково доброго характеру та поступових поглядів (на жаль, пожив з нею тільки два роки: вона померла від ближче невиясненої недуги.

І ось, не зважаючи на все, Гапон таки не став українським патріотом. Хоч він, правда, і не відрікався від свого походження, як також не ,,соромився'' його, як це робили деякі продажні хахли-молороси, ніколи свідомо не діяв проти свого народу, проте, також нічого не робив, аби український народ став державною нацією. Як пише З. Книш, від Шевченка Гапон ,,перейняв тільки моменти відчуття соціяльної несправедливости й ненависти до тих, що робили кривду, одначе, могутні акорди національного запалу сплили по ньому без сліду, наче вода по гусці'' (ст. 687).

Тому, стоючи на позиціях ,,єдімой-нєдєлімой'', Гапон був одним із тих численних хахлацьких ,,общеросів'', які не за страх, а за совість подалися на північ будувати чужу імперію. І подібно до багатьох нерозумних своїх попередників та сучасників, він так само за свою службу для ,,старшого брата'' дістав відповідну ,,винагороду'' — міцну петлю на шию. І то, повторюємо, від тих самих ,,єдинокровних братів-русскіх'', за інтереси яких він так дійсно щиро й завзято побивався.

І тому, хоч з чисто людського погляду, Гапонові трагічній долі можна співчувати, але аж ніяк не оплакувати її. Бо він знав, куди йшов, і за своє падіння мусів нарікати тільки на самого себе. Тому, хай його незавидна особиста доля буде ще одним ,,мементо'' або лекцією для всіх тих, хто чужим захоплюється, а свого цурається.

СПОРТ

Редагує О. Твардовський

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" І УВК ТОРОНТО ПЕРШУНАМИ ВІДБИВАНКИ УСЦАК — 1978

Клівленд 17-го червня — вдруге в історії чемпіонатів відбиванки УСЦАК, Український Спортовий Клівленд гостив у себе сотні українських спортовців з різних міст ЗСА і Канади, які взяли участь у відбиванкових першостях видання — 1978 року. Перший і останній тут відбиванковий турнір УСЦАК відбувся в 1966 році.

Звітові, відбиванкові першості УСЦАК, що в них взяло участь, разом 20 дружин, проходили в охолоджених спортових залях Клівлендського Стейтового університету. Змаганнями проводила група офіційних суддів Відбиванкової Асоціяції ЗСА, ці судді теж відповідали за вибір найкращих змагунів турніру та селекцію жіночої і чоловічої — збірних, що мали б взяти участь в Балтійських Спортових Ігрищах.

У жіночій групі виступало 8 дружин, які були поділені на дві підгрупи: „АА" і „А". В групі „А" змагалися три дружини юначок. Більшість змагань пройшла на високому рівні і згідно з вислідами дружини після кругових гор зайняли такі місця:

Група „АА"

1. УСВТ „Ч. Січ"
2. УАСТ „Леви" Чікаго
3. СТ „Україна" Торонто
4. УАСТ „Львів", Клівленд

Група „А"

1. Пласт Юначки, Клівленд
2. Пласт І, Клівленд
3. СК СУМА „Крила", Чікаго
4. УАСТ „Черник", Детройт

Згідно з правилами турніру до півфінальних гор дійшли, перші три дружини з групи „АА" і дружина групи „А", що зайняла перше місце. В півфінальних зустрічах „Ч. Січ" елімінувала дружину юначок Пласту з Клівленду, а „Леви" Чікаго минулорічних чемпіонок УСЦАК-СТ „Україна", Торонто. У великому фіналі „Ч. Січ" — чемпіонки СУАСТ-Схід, остаточно перемогли в двох сетах дружину „Левів" і таким чином вперше в історії стали чемпіонками УСЦАК. Звання чемпіонок юначок здобули заавансовані юначки Пласту з Клівленду.

В чоловічій групі змагання проходили в 3-х групах: „АА", „А" і „Б". По закінченні гор круговою системою показники табель мали такий вигляд:

Група „АА"

1. УВК, Торонто
2. УАСТ „Леви", Чікаго
3. УАСТ „Львів", Клівленд
4. Пласт „Чорноморці"

Група „А"

1. СТ „Україна", Торонто
2. УАСТ „Черник", Детройт
3. УСО „Тризуб", Філядельфія
4. УАСТ „Леви", „Б", Чікаго

Група „Б"

1. СК СУМ, Торонто
2. „Динамо", Ст.Кетерінс
3. Пласт (Юнаки), Клівленд
4. УАСТ „Леви", (Юнаки), Чікаго

Таким чином до кінцевих гор дійшли: три перші дружини групи „АА", дві з „А" і одна з групи „Б". По закінченні цих гор до великого фіналу дійшли УВК, Торонто і „Леви" І, Чікаго, в якому по завзятій грі УВК здобув перемогу 2:1 сетами і цим самим звання чемпіонів УСЦАК на 1978 рік. Почесне 3-тє місце зайняли господарі відбиванкарі „Львова". Першунами юнацької групи вийшли Сумівці з Торонта.

По закінченні групових гор переможцям вручено індивідуальні нагороди. У вечір на турніровому бенкеті в залі св. Сави на Пармі при участі ок. 500 осіб присутніх вітали: від УАСТ „Львів" — Зенон Голубець, від УСЦАК і Проводу турніру — ланковий відбиванки — Олесь Попович. В часі бенкету відбулися дальші вручення, цим разом клюбових нагород і трофеїв найкращим змагунам-(кам) турніру, що ними вийшли: Т. Когут („Ч. Січ") і Галя Стефанюк (СТ „Україна", Торонто), з чоловіків — І. Еліяшевський і Б. Івасюк, обидва (УВК, Торонто). До збірних УСЦАК були вибрані: жіноча — Т. Когут, М. Ганич і В. Палидович (усі „Ч. Січ"); Г. Стефанюк, Г. Мальована (обидві СТ „Україна"); У. Вілинська і Г. Маркевич (обидві „Леви", Чікаго), А. Голембйовська („Львів", Клівленд).

Чоловіча: І. Еліяшевський, Б. Івасюк, Л. Кіш, Ю. Заяць (усі УВК, Торонто); Ю. Ткачук і О. Олексюк (обидва „Леви", Чікаго), Я. Маринюк („Черник", Детройт) і З. Голембйовський („Львів").

До підготовки цього успішного турніру багато праці вложив Зенко Голембйовський, який саме був назначений на пост тренера відбиванки Мт. Сант Джозеф коледжу в Синсинаті.

Спеціяльні турнірові сорочинки проектував Левко Самокишин. На турнірі були кореспонденти радіо „Вільна Европа", які підготовляли для передач в Україну спеціяльні репортажі про цей турнір. Належить шкодувати, що в цьому добре підготованому і зразково переведеному турнірі не взяли участі відбиванкарі УСВТ „Ч. Січ", які, і в цьому році виступаючи в університецькій дружині Ратґерс, були учасниками фіналів ЗСА.

О. П-ч

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР

У відбиванковому турнірі взяло участь усіх разом 19 дружин, в цьому числі: в групі жінок — 4, групі чоловіків — 4, юначок — 5 і юнаків — 6. В суботу відбулися змагання круговою системою, а в неділю — півфінальні і фінальні.

Згідно з вислідами перші три місця в окремих групах зайняли такі дружини:

Група чоловіків:

1. Пласт, „Чорноморці"
2. Пласт, „Чер. Калина"
3. СУМА, Бостон

Група юнаків:

1. УСВТ „Ч. Січ", Нюарк
2. Пласт, „Чер. Калина"
3. Пласт, Джерзі Ситі

Жіноча група:

1. УСВТ-„Ч. Січ", Нюарк
2. СУМА-Пласт, Пассейк
3. СУМА-Пласт, Н.Й.

Група юначок:

1. Пласт, Клівленд
2. СУМА, Пассейк
3. СУМА „Крилаті", Йонкерс

Найкращими змагунами турніру вийшли: В. Палидович („Ч. Січ"), І. Андрух (СУМА, Пассейк), Ю. Темницький („Чорноморці") і М. Хамуляк („Ч. Січ").

День Українського Політв'язня в Асторії

Організації Українського Визвольного Фронту в Асторії влаштували в неділю, 11-го червня ц. р. о 5-ій год. по полудні в Домі ОУВФ в Асторії „День присвячений українським політичним в'язням".

На сцені було кілька знімок політичних в'язнів, а посередині великий портрет Оксани Яківни Мешко. За зверненням Головної Управи Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, Марія Нестерчук проголосила Оксану Яківну Мешко „Матір'ю Року України". Подібні проголошення відбулися по всіх Осередках ОЖ ОЧСУ в Америці. Деякі Осередки відбули це проголошення дуже урочисто з участю державних властей. Оксана Яківна Мешко сама довголітній в'язень московської тюрми, старається за звільнення з концентраційного табору свого хворого сина О. Сергієнка.

Промовцем був голова Осередку Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ), друг Андрій Прядка. Марія Нестерчук відчитала твір Миколи Понеділка „Материнське благословення". Стефанія Рудик — поему О. Скобець „На перехрестю", а Стефанія Наум А. Коссовської „Пісня про героїв".

Сумівці Стефця Доляк і Мирон Бурик відіграли на бандурах кілька пісень, а відтак Мирон Бурик на електричній гітарі відіграв в'язанку стрілецьких пісень. Святочні Сходини не тривали довго, але цією одногодинною зустріччю членство ОУВФронту і наші гості поєдналися душею із нашими братами на рідних землях і вшанували їхню долю і терпіння.

Святочні Сходини закінчено піснею „Не пора".

Леонтина Гошовська

КОПАНИЙ М'ЯЧ

Змагання в цій ділянці проходили в двох вікових групах: до 16-ти років — молодші юнаки і до 18 років — юнаки. На жаль, за винятком УСВТ „Ч. Січ", не зголосили своїх наймолодших дружини до 11-ти років УСО „Тризуб", Філядельфія і СК СУМА „Крилаті", Йонкерс.

Турнір копаного м'яча пройшов не зовсім вдало з огляду на деякі неточності в точках правильника, де говорилося про вживання молодших юнаків в старшій віковій групі. У висліді цього бурхливо пройшла гра молодших юнаків „Крилаті"–„Ч. Січ" і зовсім не відбулася зустріч „Тризуб"–„Крилаті".

Згідно з вислідами відбутих гор кінцевий показник табелі Ігрищ мали такий вигляд:

Юнаки:

1. УСО „Тризуб", Філя.
2. СК СУМА „Крилаті", Йонкерс
3. УСВТ „Ч. Січ", Нюарк

Молодші юнаки:

1. СК СУМА „Крилаті", Йонкерс
2. УСО „Тризуб", Філя.
3. УСВТ „Ч. Січ", Нюарк

У неділю, о год. 6-й вечора, по закінченні Ігрищ, відбулася остання точка, святкового вручення переможцям нагород і офіційне закриття. Після цього Управа оселі, що на протязі Ігрищ тісно співпрацювала з Проводом змагань, влаштувала для цих Провідників тієї великої спортової імпрези, що ще залишилися – товариське прийняття.

Цьогорічні Спортові Ігрища перевела Управа СУАСТ-Схід в такому складі: Ю. Храневич — голова, М. Стебельський — заст. гол., Я. Рубель — головний суддя, Л. Білик і О. Ґенсьор – секретарі, О. Твардовський — пресовий референт, М. Биц — фін. реф., Я. Петрик — технічно-організаційний, С. Палидович — провідник змагань, А. Лапичак, успішно заступив О. Поповича, який несподівано зрезиґнував в останніх днях перед Ігрищами із посту провідника відбиванки, Р. Глушко — провідник коп. м'яча, О. Колодій — провідник легкої атлетики, мґр Є. Гановський, Б. Сірий і С. Маланчук — Верифікаційна комісія, В. Костик — господарський реф., д-р М. Бих — лікар Ігрищ.

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3585 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.